

15.5.2020

SAMMANFATTNING PÅ SVENSKA AV KONTAKTMYNDIGHETENS MOTIVERADE SLUTSATS UTIFRÅN MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNINGEN FÖR ETT 400 KILOVOLTS KRAFTLEDNINGSPROJEKT KEMINMAA-TORNE ÄLV

PROJEKTUPPGIFTER OCH MKB-FÖRFARANDE

Namn på projektet 400 kilovolts kraftledningsprojekt

Keminmaa-Torne älv

Projektansvarig Fingrid Abp, kontaktperson Mika Penttilä. Sitowise Oy har varit konsult vid utarbetandet av konsekvensbeskrivningen med Lauri Erävuori som kontaktperson.

Beskrivning av projektet och de alternativ som presenteras

I bedömningsförfarandet granskas kraftledningsprojektet Keminmaa-Torneå 400 kV. Projektet är förlagt till kommunerna Keminmaa, Torneå och Övertorneå i västra Lappland. Den kraftledning som är föremål för undersökning finns i de landsbygdsområden som kantar

Torne älvdal och upphör vid Torne älv vid riksgränspassagen. Kraftledningssträckningens längd är i sin helhet cirka 48 kilometer. Den nya kraftledningen är till största delen placerad i anslutning till de nuvarande kraftledningarna. Den nya ledningskorridoren uppgår till ungefär fyra (4) kilometer.

Kraftledningsprojektet är en del av den elöverföringsförbindelse mellan Finland och Sverige som ska utvecklas. Fingrid och Svenska kraftnät undertecknade ett avtal om genomförandet av förbindelsen den 23.8.2017. Projektet utsågs till ett av EU-kommissionens

projekt av allmänt gemensamt intresse (Projects of Common Interest, PCI) den 23.11.2017. Det kraftledningsprojekt som granskas i detta förfarande för miljökonsekvensbedömning är en del av ovan nämnda PCI-projekt och kraftledningsförbindelsen mellan Pyhänselkä och Messaure.

I den preliminära planeringen av sträckningen har man undersökt olika lösningar för anläggningen av kraftledningen och kommit fram till en uppsättning alternativ som har undersökts i detta bedömningsförfarande av miljökonsekvenser.

Kraftledningsdelen börjar vid den nya elstationen i Viitajärvi som ska byggas i Keminmaa. Kraftledningen är placerad bredvid den nuvarande kraftledningen på 400 kilovolt på den norra sidan, från Viitajärvi elstation mot nordväst. När det gäller elstationen har dragningen preciserats efter MKB-programfasen när det gäller ledningsarrangemangen. Före Yli-Liakka svänger ledningen mot norr och ligger öster om den nuvarande

kraftledningen på 110 kilovolt. Vid Natura 2000-området Hurujärvi–Iso-Mustajärvi avviker ledningssträckningen från den nuvarande kraftledningen och följer en ny terrängkorridor väster om Naturaområdet. Vid den del som går runt Natura-området granskas förutom den sträckning som presenteras i MKB-programmet även det tekniska alternativ som ligger något närmare Natura 2000-området. Efter Natura-området följer sträckningen den nuvarande kraftledningen på dess västra sida. Den planerade sträckningen mellan Rantavaara och Kumpula vänder västerut och går på södra sidan om den nuvarande 400 kV-kraftledningen.

Innan korsningen av Torne älv vid Vuentoforsen granskas två alternativa passageplatser. Vuentoforsen södra alternativet skiljer sig från den nuvarande kraftledningssträckningen och ligger i en ny terrängkorridor. Detta alternativ följer riktlinjerna i MKB-programmet, men det har reviderats. Vuentoforsen norra alternativet fortsätter vid sidan om den nuvarande kraftledningen tills älven korsas.

Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

Syftet med lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning är att främja miljökonsekvensbedömningen och ett enhetligt beaktande av miljökonsekvenser vid planering och beslutsfattande samt samtidigt öka medborgarnas tillgång till information och deras möjligheter till medbestämmande. I MKB-förfarandet utreds och bedöms projektets direkta och indirekta miljökonsekvenser. Det aktuella projektet omfattas av MKB-förfarandet enligt projektförteckningen som är en bilaga till MKB-lagen. Enligt projektförteckningen tillämpas förfarandet på kraftledningar ovan jord på minst 220 kilovolt, vars längd är över 15 kilometer.

MKB-förfarandet sker i två steg. I det första steget utarbetar den projektansvariga ett bedömningsprogram enligt 16 § i MKB-lagen, som är den plan över nödvändiga utredningar, hur bedömningsförfarandet ska organiseras och hur konsekvensbedömningarna och själva bedömningsförfarandet ska genomföras som den projektansvarige har sammanställt. Kontaktmyndigheten kom med ett utlåtande om bedömningsprogrammet den 28.2.2019.

I den andra fasen av MKB-förfarandet gör den projektansvarige utifrån bedömningsprogrammet och kontaktmyndighetens utlåtande om de utredningar och bedömningar som behövs om konsekvenserna av projektet och utarbetar en miljökonsekvensbeskrivning enligt 19 § i MKB-lagen, som är en enhetlig presentation av miljökonsekvenserna av projektet och dess olika alternativ. Konsekvensbeskrivningen blev anhängig den 23.12.2019. Kontaktmyndigheten granskar konsekvensbeskrivningen så att den är tillräcklig samt dess kvalitet och utarbetar därefter i enlighet med 23 § i MKB-lagen en motiverad slutsats om projektets betydande miljökonsekvenser.

ANORDNANDE AV DELTAGANDE

Kontaktmyndigheten informerade om konsekvensbeskrivningen i enlighet med förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning inom projektets sannolika influensområde. Det informerades om anhängiggörandet i tidningen Lapin Kansa och Lounais-Lappi. Dessutom hade den projektansvarige en egen tidningsannons om projektet.

Konsekvensbeskrivningen fanns den 8.2–8.4.2020 för påseende på miljöförvaltningens webbplats www.ymparisto.fi/keminmaatornionjokivoimajohtoYVA, i stadshuset i Torneå, på kommunkanslierna i Keminmaa och Övertorneå kommun och på NTM-centralen i Lappland. MKB-beskrivningen kunde också läsas på huvudbiblioteken på ovan nämnda orter.

Ett möte för allmänheten om projektet hölls den 19 februari 2020 i Torneå i Aine konstmuseums auditorium. På mötet informerade man om ovan nämnda kungörelse. Cirka 55 personer deltog på mötet.

Kontaktmyndigheten skickade begäran om utlåtanden till myndigheter och andra intressenter, och därutöver har även andra instanser och medborgare haft möjlighet att framföra sin åsikt om projektet.

Fingrid har skapat en webbplats för att informera om och skapa delaktighet i projektet, där det också finns ett elektroniskt återkopplingssystem. Fingrid har informerat markägarna i kraftledningsområdet om projektet och om mötet för allmänheten per brev (meddelande till markägare 30.1.2020).

Internationellt samråd

Projektet har också konsekvenser för den svenska sidan. Inom projektet tillämpas konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang, det vill säga Esbokonventionen (E/ECE/1250, FördrS 67/1997), enligt vilken svenskarna har möjlighet att framföra synpunkter framför allt när det gäller de delar av miljökonsekvenserna som kan anses beröra Sverige.

NTM-centralen i Lappland skickade konsekvensbeskrivningen till miljöministeriet den 30.1.2020. Miljöministeriet bad om utlåtanden och synpunkter om miljökonsekvensbeskrivningen från Sverige i ett brev daterat den 7.2.2020. Naturvårdsverket har samordnat ett samråd i Sverige och skickat de inkomna utlåtandena till miljöministeriet. Miljöministeriet skickade den 5.5.2020 utlåtandena till NTM-centralen i Lappland för beaktande i sitt utlåtande om konsekvensbeskrivningen och dess tillräcklighet.

Kontaktmyndigheten anser att deltagandet har möjliggjorts på ett tillräckligt sätt.

SAMMANFATTNING AV UTLÅTANDEN OM OCH SYNPUNKTER PÅ KONSEKVENSBESKRIVNINGEN

I utlåtandena och synpunkterna som presenteras här har uppgifter om hotade arter, privatpersoners namn, fastighetsbeteckningar och bifogade kartor tagits bort (lagen om offentlighet). Allt inkommet material med eventuella bilagor har skickats till den projektansvarige som sådant.

Det viktigaste innehållet i utlåtandena presenteras nedan.

Keminmaa kommun konstaterar att kraftledningslinjen på Keminmaa kommuns sida är cirka 230 meter lång och att terrängen i huvudsak be-

står av tallmyr. Inom kraftledningslinjens influensområde finns ingen bosättning i området i Keminmaa kommun. Keminmaa kommun har inget att säga om konsekvensbeskrivningen.

Torneå stad, Havslapplands miljönämnd konstaterar att konsekvensbeskrivningen har utarbetats med tillräcklig noggrannhet. När det gäller Iso-Mustajärvi Natura-område skulle det tekniska underalternativet vara en bättre lösning för markägarna. Med det alternativet skulle man inte behöva röja för en helt ny linje i samma utsträckning som i det ursprungliga förslaget om att väja för Natura-området. Sannolikt stiger dock anläggningskostnaderna i det tekniska underalternativet när antalet stolpar ökar. Det tekniska underalternativet kan under anläggningstiden orsaka större störningar i det närbelägna Natura-området, men störningarna kan undvikas genom att förlägga anläggningsarbetena utanför häckningsperioden.

Övertorneå kommun konstaterar att Torne älvdal har anvisats som ett viktigt område med tanke på värnandet om kulturmiljön och landskapet i Västra Lapplands landskapsplan. Enligt planbestämmelsen ska man i planeringen av området trygga bevarandet av betydande kulturhistoriska och landskapsmässiga värden. Området är ett nationellt värdefullt landskapsområde. Torne älvs område är särskilt viktigt för Övertorneå kommuns livskraft. Målet med den uppdateringen av generalplanen för Torne älvdal som är under beredning är att få nya byggplatser i Övertorneå kommun.

Enligt kommunens uppfattning är genomförandet av kraftledningsprojektet på planerat sätt vid Vuentoforsen orimligt med tanke på de konsekvenser som genomförandet av projektet skulle ha för markägare, bofasta och fritidsboende i området. Enligt kommunen bör man också göra en grundligare undersökning av alternativet att genomföra passagen genom Torne älv med kabelnät under jord. Kommunen kräver att man vid planeringen av kraftledningsprojektet undersöker andra möjliga alternativ för att genomföra projektet till den del som planen gäller passagen över Vuentoforsen i Torne älv.

Lapplands förbund konstaterar i sitt utlåtande att sträckningen ligger inom området för Västra Lapplands landskapsplan som vann laga kraft den 11.9.2015. Kraftledningssträckningen går i landskapsplanen genom ett jord- och skogsbruksdominerat område (M 4508) samt ett jordbruksområde (MT 5099).

Torne älvdal, som ligger väster om dragningen av kraftledningen och i norr, har anvisats som ett viktigt område med tanke på kulturmiljön eller landskapsvärden (ma 6098). Med ma-beteckningen har man också anvisat bebyggelsen vid Torne älvs åstrand (ma 8146) som ligger norr om det planerade gränsövergångsstället. Enligt de beteckningsspecifika bestämmelserna ska man i planeringen av området trygga bevarandet av betydande kulturhistoriska och landskapsmässiga värden.

I landskapsplanen har man anvisat en ny kraftledningslinje i söder från Keminmaas kommungräns till Kukkolaforsen vid gränsen till Sverige. Kraftledningsprojektets planerade kraftledningslinje följer den nya kraftledningslinje som anvisats i landskapsplanen fram till den nordöstra delen av Yli-Liakka, varifrån den inte fortsätter till Kukkolaforsen, utan viker

av norrut parallellt med den befintliga kraftledningslinjen och slutar i Vuentoforsen i Övertorneå. Ledningssträckningen går parallellt med de kraftledningslinjer som anvisats i landskapsplanen med undantag av naturvårdsområdet Hurujärvi-Iso-Mustajärvi (SL 4086) och passagen över Torne älv i Vuentoforsen. I landskapsplanen finns bestämmelser som rör hela landskapsplaneområdet, bland annat om att beakta värdefulla naturmiljöer och landskapsområden.

Enligt de riksomfattande målen för områdesanvändningen ska värden i nationellt värdefulla kulturmiljöer och naturarv tryggas. Enligt Lapplands förbunds uppfattning bör man för att trygga ett nationellt värdefullt landskapsområde och en betydande byggd kulturmiljö även granska placeringar och alternativ som innebär att dragningen av kraftledningen inte medför skadliga konsekvenser. Kraftledningens sträckning ska planeras och genomföras på ett sätt som orsakar så lite skada som möjligt för områdets markägare och användare. Därmed kan den nya kraftledningen inte korsa Torne älv vid Vuentoforsen utan att orsaka oskäligen skada för enskilda markägare.

NTM-centralen i Norra Österbotten konstaterar att projektet är kopplat till Fingrids kraftledningsprojekt på 400 + 110 kilovolt i Pyhänselkä-Keminmaa, vars MKB-beskrivning NTM-centralen i Norra Österbotten gav sin motiverade slutsats om den 18.1.2019.

Försvarsmakten konstaterar att de inte har något att säga om kraftledningsprojektet eller ledningens placering. Försvarsmakten påpekar att ett utlåtande också ska begäras in av Suomen Turvallisuusverkko Oy (STUVE Oy).

Trafikledsverket konstaterar att man i MKB-beskrivningen inte har observerat några betydande skadliga konsekvenser för landsvägarna eller järnvägen. Bedömningen av konsekvenserna för trafiken har genomförts på en tillräcklig nivå. I den fortsatta planeringen bör man beakta Trafikledsverkets utlåtande om MKB-programmet.

Transport- och kommunikationsverket Traficom hänvisar till sitt tidigare utlåtande den 8.2.2019.

Naturresursinstitutet har inget att säga om konsekvensbeskrivningen.

Tornedalens museum anser att det är en mycket bra lösning att man i granskningen har tagit en annan alternativ rutt över Torne älv till Vuentoforsen. Det nya Vuentoforsen norra alternativet går söder om den nuvarande kraftledningen och korsar Torne älv i samma terrängkorridor. Museet anser att bedömningen av konsekvenserna för landskapet och den byggda kulturmiljön är omfattande och tillräcklig för detta projekt. Enligt Tornedalens museum finns det anledning att placera den nya kraftledningen vid Vuentoforsen i samma terrängkorridor som den nuvarande kraftledningen, så att projektets skadliga konsekvenser för landskapet och kulturmiljön ska bli så lindriga som möjligt.

Enligt Tornedalens museum har man i konsekvensbeskrivningen på ett tillräckligt sätt tagit hänsyn till det arkeologiska kulturarvet och museet har inget att anmärka när det gäller det arkeologiska kulturarvet. Museet påminner ännu om åtgärderna enligt lagen om fornminnen, om det när man

gräver upp marken eller det på annat sätt kommer fram ett fornföremål eller tecken på en tidigare okänd fast fornlämning.

Strålsäkerhetscentralen (STUK) konstaterar att det beroende på sträckningsalternativet finns 1–2 bostadshus på mindre än 100 meters avstånd från den planerade 400 kV:s kraftledningssträckningen. De närmaste bostadsbyggnaderna ligger cirka 90 m och 100 m från den planerade kraftledningssträckningen. Den genomsnittliga magnetiska flödestätheten uppskattas vara högst 0,4 μT i dessa byggnader. STUK rekommenderade i sitt utlåtande om projektets bedömningsprogram att kraftledningen byggs så att den magnetiska flödestäthet som kraftledningarna orsakar inte under en längre tid överskrider 0,4 μT i bostadshus nära kraftledningarna. Med utgångspunkt i det som framförs ovan överskrids inte den magnetiska flödestätheten 0,4 μT ens i de närmaste bostadsbyggnaderna och kraftledningen kan byggas enligt planerna i konsekvensbeskrivningen.

Paliskuntain yhdistys (Renbeteslagens förbund) konstaterar att projektet ligger i slutet av en 2,5–3 kilometer lång sträcka på renskötselområdet i Lohijärvi renbeteslags område innan passagen över Torne älv (Vuentoforsen).

Enligt föreningen har de grundläggande uppgifterna om renskötseln utretts på ett ganska omfattande sätt. Vid konsekvensbedömningen har man använt TOKAT-geodatamaterial samt guiden renYVA och i tillämpliga delar IMPERIA-metoden. Även bedömningen av konsekvenser för renskötseln är tillräcklig. Ingen karta över betesmarkernas placering i förhållande till kraftledningen som märkts ut i renbeteslagets geodatamaterial presenteras, men en muntlig beskrivning är i detta fall tillräcklig.

Enligt föreningen är projektets konsekvenser för renskötseln små, samverkans effekterna har bedömts och i konsekvensbeskrivningen föreslås också möjliga mildrande åtgärder. Kraftledningsprojektet är beläget på privat mark i renskötselområdet, så officiella förhandlingar enligt 53 § i renskötsellagen behöver inte hållas. Det är dock bra att även i fortsättningen föra en dialog med Lohijärvi renbeteslag om bland annat de metoder för att lindra olägenheter som ska genomföras och renbeteslagets synpunkter ska beaktas i den fortsatta planeringen av projektet.

Fågelskådarföreningen **Kemi-Tornion Lintuharrastajat Xenus ry** anser att man bör sätta varningsbollar på kraftledningstrådarna på åkrar och öppna myrar för att minska kollisionrisken för fåglarna.

Bland synpunkterna har särskilt följande lyfts fram.

Synpunkt (två undertecknare)

Synpunkten gäller kraftledningens passage vid Vuentoforsen vid Torne älv. Kraftledningens dragning mot söder och närmare en fritidsfastighet på planområdet påverkar semester- och rekreationsanvändningen samt leder till en värdeminskning för fastigheten och till ett lägre återförsäljningsvärde för tomterna på grund av påverkan på landskapet samt hälsan, trivseln, rekreationen och välbefinnandet. Fågellivet i området störs. Telefonnätet störs av påverkan från el- och magnetfältet. Enligt synpunkten kan den nya kraftledningens övergångsställe vara detsamma som för den befintliga kraftledningens linjen, i annat fall ska man betala ersättning för olägenheterna. Synpunkten innefattar även en uppmaning

om att granska eventuella sammanlagda konsekvenser för kraftledningen och det planerade vindkraftsområdet i Karhakkamaa i Torneå.

Synpunkt (två undertecknare)

Synpunkten gäller kraftledningens passage vid Torne älv vid Vuentoforsen. I synpunkten motsätter man sig byggandet av en kraftledning vid Vuentoforsen över Torne älv och föreslår att man söker något annat alternativ för att korsa älven. Som motivering framförs följande:

- Den befintliga kraftledningen på 400 kV medför begränsningar i det dagliga livet och trivseln samt nybyggandet. Anläggningen av den andra linjen skulle förstöra bostädernas miljö och medföra stora olägenheter även för affärsverksamheten, fisketurismen, jordbruket, skogsodlingen och hela vår livsmiljö. Det skulle förstöra en stor del av marken med strandtomter. Att ta ett nytt markområde (ca 8 ha) från hemgården skulle vara helt orimligt och byggandet av kraftledningen skulle göra hela området till ett stort öppet område. Hälsoriskerna skulle öka och det skulle bli mycket svårt, till och med omöjligt, att bo i denna miljö.
- De höga strandbrinkarna vid Vuentoforsen i det översvämningsbenägna Torne älv utgör ett unikt objekt i södra delen av Övertorneå kommun.
- Om sträckningsalternativen vid Vuentoforsen blir verklighet förhindras genomförandet av både Törmä strandplan och generalplan. Båda alternativen strider mot planen. I motiveringarna hänvisar man till planbestämmelser och riksomfattande mål för områdesanvändningen.
- När det gäller Vuentoforsen har man inte tagit hänsyn till de riksomfattande målen för områdesanvändningen, planerna enligt utvecklingsstrategin för Övertorneå kommun, ägarna till hemgården som bor i området och de fritidsboende. Byggandet av kraftledningen skulle på ett avgörande sätt försvåra verksamheten för turistföretaget i området och dess utveckling.
- I konsekvensbeskrivningen har man på ett grovhugget och otillräckligt sätt utrett och redogjort för alternativa passager vid Torne älv. Utredningen av de åsikter och förslag som framförts om bedömningsprogrammet är fortfarande bristfällig och fullständigt grovhuggen.

Synpunkt (flera undertecknare)

Synpunkten gäller kraftledningens placering vid Vuentoforsen. I synpunkten motsätter man sig placeringen av kraftledningslinjen bredvid den nuvarande linjen vid passagen vid Vuentoforsen. Som motivering framförs följande:

- En traditionell fiskeplats, en fångstplats skulle hamna under linjen, vilket medför en hälsorisk. Hälsoriskerna ökar även generellt.
- Det finns bättre platser för kraftledningen att korsa Torne älv mellan Vuentoforsen och Torneå och man bör ta med alternativ i planeringen.
- Man misstänker att kraftledningsprojektet har en koppling till den planerade vindkraftsparken i Karhakkamaa.
- Olägenheter för turismen.

Synpunkt (en undertecknare)

I synpunkten ifrågasätts behovet av en ny överföringsförbindelse både ekonomiskt och med tanke på driftsäkerheten och försörjningsberedskapen. Byggandet av ledningen gynnar Sverige, men olägenheterna

sker i Finland. Med stöd av lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter kan kraftbolaget göra affärer till minimikostnader. Konsultens bedömning kan inte anses vara opartisk. Utredningarna om fågelbeståndet ifrågasätts. I synpunkten kräver man att projektet avbryts då det är onödigt. Om projektet genomförs görs kraftledningslinjens dragning vid Rautionpää-Nivanpää enligt det ändrade sträckningsförslaget (bifogad karta 6).

Synpunkt (en undertecknare)

I åsikten påpekas det att det vid ledningslinjen växer en växt som definierats som en hotad kärlväxt. Det föreslås att linjedragningen ändras för att skydda växtplatsen.

Utlåtanden enligt Esbokonventionen för delgivning av Finland

Miljöministeriet har i egenskap av behörig myndighet för Esbokonventionen den 7 februari 2020 underrättat Sverige om att MKB-beskrivningen nu är framlagd. Sveriges miljövårdsenhet Naturvårdsverket har samordnat samrådet i Sverige och skickat utlåtandena till miljöministeriet. Samrådstiden var 13/2–17/4 2020.

Naturvårdsverket har i sitt följebrev konstaterat att Finland har uppfyllt sitt ansvar enligt Esbokonventionen genom att lämna en miljökonsekvensbeskrivning till Sverige som gjorts av den projektansvariga Fingrid Abp. Naturvårdsverket har uppmanat statliga ämbetsverk, organisationer och andra parter i Sverige att komma med synpunkter på beskrivningen. Konsekvensbeskrivningen skickades till tolv ämbetsverk inom centralförvaltningen, två förvaltningsorgan, tre kommuner och två frivilligorganisationer. Dokumenten har också varit tillgängliga på Naturvårdsverkets webbplats.

Det kom in synpunkter från Trafikverket, länsstyrelsen i Norrbotten, Sametinget, Haparanda stad och Svenska kraftnät.

Jordbruksverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Transportstyrelsen och Riksantikvarieämbetet kom inte med några synpunkter.

Den motiverade slutsatsen innehåller en sammanfattning av de synpunkter som framförts.

DE UTLÅTANDEN SOM KOMMIT FRÅN SVERIGE BIFOGAS DENNA ÖVERSÄTTNING SOM BILAGA I BEFINTLIG FORM.

KONSEKVENSBESKRIVNINGENS TILLRÄCKLIGHET OCH KVALITET

Konsekvensbeskrivningen har utarbetats med utgångspunkt i bedömningsprogrammet och kontaktmyndighetens utlåtande, omfattar kraven på innehållet i konsekvensbeskrivningen i 19 § i MKB-lagen och 4 § i MKB-förordningen samt är av tillräckligt hög kvalitet. Kontaktmyndigheten lyfter fram följande synpunkter på bedömningens tillräcklighet.

Konsekvenser och konsekvensutredning

Fokus i bedömningen av miljökonsekvenserna har i enlighet med MKB-lagen varit de konsekvenser som troligtvis är betydande. I bedömningen beskrivs hur miljöpåverkan yttrar sig och hur stor förändringen är jämfört med nuläget. Som utgångsuppgifter för utvärderingen har man använt utredningar, planer, publikationer och databasuppgifter som gäller projektområdet. De tillgängliga uppgifterna har kompletterats med terrängutredningar rörande naturförhållanden och landskapet samt visualisering och beräkningar av el- och magnetfält har gjorts upp.

I projektet har man använt en bedömningsmetod enligt IMPERIA-projektet, som är en metod för bedömning av miljökonsekvensernas betydelse som bygger på fastställandet av konsekvensernas omfattning och värderingen av utvärderingsobjektet. Kontaktmyndigheten konstaterar att IMPERIA-metoden har etablerats i MKB-förfarandena och den är ett användbart sätt att bedöma konsekvensernas betydelse.

Miljökonsekvensernas betydelse har i detta MKB-förfarande fastställts på en femgradig skala: positiva konsekvenser – inga konsekvenser – små negativa konsekvenser – måttliga negativa konsekvenser – betydande negativa konsekvenser (tabell 5). Vid bedömningen av betydelsen har man tagit hänsyn till konsekvensernas omfattning och influensområdets värde och känslighet (bild 28). Projektets mest centrala konsekvenser presenteras även för varje del av ledningen i tabellform i kapitel 19 och konsekvenserna åskådliggörs även på kartor (bilaga 2).

Kontaktmyndigheten konstaterar att bedömningen i huvudsak har gjorts på ett bra sätt.

Projektalternativ

I bedömningen behandlas inte alternativet att projektet inte genomförs, eftersom det inte är möjligt med tanke på stamnätets funktion. Kontaktmyndigheten anser att detta är motiverat.

Fingrid och Svenska kraftnät granskade i samarbete flera alternativa gränsövergångar mellan Finland och Sverige. Utgångspunkten för granskningen var att hitta det alternativ som är mest genomförbart för båda bolagen. I granskningen av alternativen ingick sex olika övergångsställen (A–F) i Torne älv, som låg mellan Kauvosaarenpää i Övertorneå och Kukkolaforseen i Torneå. Enligt MKB-bedömningsprogrammet valdes övergångsstället vid Vuentoforsen som lämpligast, eftersom en passage över Torne älv vid Vuentoforsen är tekniskt genomförbart för båda bolagen och det med hänsyn till samtliga aspekter är möjligt att ta sig till övergångsstället.

I konsekvensbeskrivningen granskas två alternativa övergångsställen innan korsningen av Torne älv vid Vuentoforsen. Vuentoforsen södra alternativet skiljer sig från den nuvarande kraftledningssträckningen och ligger i en ny terrängkorridor. Detta alternativ följer riktlinjerna i MKB-programmet, men det har reviderats. Vuentoforsen norra alternativet fortsätter vid sidan om den nuvarande kraftledningen tills älven korsas. Ändringarna och alternativen har motiverats och presenterats på kartorna.

I programskedet föreslogs också en ändring av sträckningen i Vuentoforsenområdet, där kraftledningen skulle korsa den sträckning som presenterats i MKB-programmet för Torne älv längre söderut, vid rastplatsen på landsväg 21. Det är motiverat att utelämna detta alternativ.

I de utlåtanden som Lapplands förbund och Övertorneå kommun har skickat in till kontaktmyndigheten samt i tre synpunkter har man kritiserat att kraftledningen korsar Torne älv vid Vuentoforsen och kommit med uppmaningen att ytterligare undersöka möjliga alternativ för genomförandet av projektet. I synpunkterna har också olika åsikter framförts om alternativen för kraftledningens passage över Torne älv. Dessutom har det i två synpunkter kommit förslag på att dra ledningen i andra områden.

Om man beslutar sig för att ändra sträckningen ska det finnas tillräckliga uppgifter om miljökonsekvenserna av den nya sträckningen och man ska begära in nödvändiga utlåtanden.

Beaktande av kontaktmyndighetens utlåtande

Beaktande av kontaktmyndighetens utlåtande beskrivs i tabell 1. I konsekvensbeskrivningen behandlas utöver de konsekvenser som identifierats som betydande även de konsekvenser som kontaktmyndigheten i sitt utlåtande om bedömningsprogrammet förutsatte att man skulle göra en närmare bedömning av. De behandlas enligt konsekvenstyp nedan.

Natura 2000-områden

Enligt konsekvensbeskrivningen svänger ledningens sträckning mot norr före Yli-Liakka och ligger öster om den nuvarande kraftledningen på 110 kilovolt. Vid Natura 2000-området Hurujärvi–Iso-Mustajärvi avviker ledningens sträckning från den nuvarande kraftledningen och följer en ny terrängkorridor väster om Naturaområdet. Vid den del som går runt Naturaområdet granskas förutom den sträckning som presenteras i MKB-programmet även det tekniska alternativ som ligger något närmare Natura 2000-området.

Kontaktmyndigheten konstaterar att man när det gäller påverkan på naturen av de underalternativ där man går runt Natura 2000-området bör ta hänsyn till såväl konsekvenserna för fågelbeståndet i Natura 2000-området (parningsflykt och födosök) som att undvika förtida avverkning av skogarna väster om Natura 2000-området, det vill säga tar hänsyn till att trädbeståndet får en tillräckligt lång omloppstid.

När det gäller placeringen av underalternativen utanför Natura-området finns det inga betydande skillnader för häckande fåglar (kollision med kraftledningen på 400 kV), eftersom det redan går en 110 kilovolts kraftledning genom Natura-området. Sjöfåglarnas och vadarnas födosök sker i regel i Mustajärvi vattenområde och strandzon. Det underalternativ som följer denna synpunkt, då kraftledningen placeras på skifteslagets avverkade lövträdsdominerade markområde, är välmotiverat med tanke på enskilda fastigheters integritet, nuvarande markanvändning och påverkan på naturen.

Kontaktmyndigheten konstaterar att byggandet av stolpplatserna till kraftledningen i strandzonen vid Torne älv i Vuentoforsen orsakar kortvarig belastning av fasta partiklar och under byggtiden buller med tanke på skyddsgrunderna för vattendragen i Natura 2000-området i Torne älv-

Muonionjoki (SAC FI1301912), Fennoskandiska älvleder i naturligt tillstånd och utter. Kraftledningens negativa påverkan på vattendraget under byggtiden är minimal, varar under en kort tid och orsakar inte några betydande olägenheter. I utterns omfattande livsmiljö är vattnets grumlighet och bullrets inverkan på jakten liten. Forsområden som förblir ofrusna på vintern kan dock vara viktiga födoplatser för uttern. Belastningen av fasta partiklar från projektet är minimal jämfört med belastningen från mänsklig verksamhet från jord- och skogsbruket samt avloppsvattnet från tätorter och glesbebyggelse.

I konsekvensbeskrivningen konstateras det att projektet inte har några betydande skadliga konsekvenser för Natura 2000-områdena. Kontaktmyndigheten har granskat konsekvensernas betydelse och konstaterar att slutsatsen kan anses vara sakligt motiverad. Därmed behöver förfarandet för Naturabedömningar och utlåtanden enligt 65 § i naturvårdslagen inte tillämpas på detta projekt.

I synpunkterna och utlåtandena om konsekvensbeskrivningen framförs eventuella samverkans effekter mellan kraftledningen och den planerade vindkraftsparken i Karhakkamaa i Torneå. Kontaktmyndigheten konstaterar att flyttfåglarnas huvudsakliga flyttrutt går längs Torne älv–Muonio älvdal och att om den vindkraftspark som planerats i Karhakkamaa blir verklighet kan det leda till att flyttfåglarnas flyttrutt bli mer koncentrerad i riktning mot Torne älv, när fåglarna flyger runt den omfattande vindkraftsparken som planerats i Karhakkamaa från den västra sidan. Avståndet från Torne älv till de preliminära platserna där vindkraftverken ska uppföras i västra delen av Karhakkamaa är dock minst 3–4 kilometer, så samverkans effekten på flyttfåglarnas flyttrutt är sannolikt liten.

Samverkans effekterna av projekten är konsekvenserna för landskapsbildningen. Konsekvenserna av vindkraftsparken sträcker sig över ett betydligt större område än kraftledningens påverkan på landskapet. Vindkraftsprojektet i Karhakkamaas påverkan på landskapet utvärderas i ett kombinerat MKB- och planläggningsförfarande som är anhängigt och i vilket även ett internationellt samråd genomförs.

Konsekvenserna och samverkans effekterna av det planerade vindkraftsprojektet i Karhakkamaa tillsammans med kraftledningen på 400 kV för skyddsgrunderna för insjöarna i Natura 2000-området Torne älv–Muonioälvs avrinningsområde (SACFI1301912) (Fennoskandiska älvleder i naturligt tillstånd) och utter är sannolikt mycket små.

Inverkan på naturens mångfald

Växtlighet och naturtyper

Enligt konsekvensbeskrivningen drabbar projektets mest betydande negativa konsekvenser skyddade arter i Tynnyrikumpuområdet. Utan mildrande åtgärder kommer den planerade ledningssträckningen sannolikt att förstöra förekomsterna av skyddade arter eller åtminstone avsevärt försämra deras livskraft. På denna punkt är en mildrande åtgärd att söka en teknisk lösning för att trygga arternas bevarande.

Enligt konsekvensbeskrivningen känner man i Tynnyrikumpu till förekomsten av i 42 § i naturvårdslagen (1096/96) om fridlysning av växtarter

i hela landet, vilka också är växtarter som kräver strikt skydd enligt bilaga IV b till habitatdirektivet (92/43/EEG). Arterna är känsliga och därför är den exakta platsen för deras förekomst sekretessbelagd information som innehas av myndigheterna. För att förstöra och försämra förekomsten av en växtart som fridlysts i hela landet och av en växtart som finns i bilaga IV b till habitatdirektivet ska man ansöka om tillstånd enligt 49 § i naturvårdslagen att avvika från skyddet.

Enligt konsekvensbeskrivningen försämrar eller förstör anläggningen av kraftledningen i närheten av den nuvarande kraftledningen betydligt förekomsten av växtarter. Enligt kontaktmyndighetens granskning finns förekomsterna av den hotade växtarten (art 1) 60–70 meter norrut från den befintliga kraftledningen. Enligt beskrivningen är bredden på det nya kraftledningsområdet 26–42 meter och kantzonen på 10 meter i form av gallrad skog som bevaras innebär att kraftledningsområdet utvidgas högst 42 meter norrut.

Kontaktmyndigheten anser att man eventuellt behöver ansöka om tillstånd hos NTM-centralen att avvika från skyddet av arten i fråga, i och med att förekomsten blir kvar i kantzonen av den gallrade skogen eller längre bort i ekonomiskogen, där man kan använda tunga fordon. En kalhuggen ledningsgata lär placeras på cirka 18 meters avstånd från förekomsten. Typiskt för arten är att förekomstens alla observationsplatser inte bildar skott och blommor varje år, så det finns grund för ansökan om undantagstillstånd enligt försiktighetsprincipen. Den projektansvariga ska kontakta artexperten på NTM-centralen i Lappland separat om undantagstillståndsärendet.

En förekomst av icke-hotade arter (art 2) ligger cirka 40 meter norr om kraftledningen. Kontaktmyndigheten anser att denna förekomst sannolikt riskerar att förstöras, eftersom den är i området kring den avverkade ledningsgatan och delvis i området för den gallrade kantzonen. Med tanke på tryggheten av 42 § i naturvårdslagen och bilaga IV b i habitatdirektivet använder NTM-centralen i markanvändningsprojekt en skyddszon på 20 meter (buffert).

I synpunkten hänvisas det till förekomsten av en växtart som är känd söder om Nosajärvi som är fridlyst i hela landet enligt 42 § i naturvårdslagen (1096/1996) och som finns i bilaga IV b till habitatdirektivet (92/43/EEG). Förekomsten ligger 190 m norr om den nuvarande kraftledningslinjen och cirka 145 m norr om kanten av den planerade kraftledningsgatan. Förekomsten påverkas inte negativt av det aktuella kraftledningsprojektet.

Fågelbestånd

Utifrån kartgranskningen och terrängutredningarna finns det inga vidsträckta förekomster av gammal skog längs den nya planerade sträckningen, så förändringarna i livsmiljön för fåglarna förblir på sin höjd måttliga. De skadliga effekterna blir med mildrande åtgärder högst måttliga på lokal nivå. Konsekvenserna är inte betydande för någon fågelart på landskapsnivå eller nationell nivå.

Centrala skadliga konsekvenser är störningar av myrfåglarna under byggtiden samt risken för kollisioner för fåglarna som orsakas av kraftledningen. Kollisionsrisken kan minskas genom att sätta varningsbollar

på åskledarna. Genom att placera en ny kraftledning parallellt med den gamla skulle man också minska risken för kollisioner för fågelbeståndet.

Kontaktmyndigheten konstaterar att utredningen och bedömningen av samt motiveringen till projektets konsekvenser för naturen och fågelbeståndet är tillräcklig.

Konsekvenser för ytvattnen

Kontaktmyndigheten påpekar att i avsnitt 1.6 (Projektets förhållande till planer och program) har riktlinjerna för vattenskyddet och den lagstadgade planeringen av vattenförvaltningen blandats ihop. Planeringen av vattenförvaltningen är ett eget, separat planeringssystem som bygger på EU:s vattenramdirektiv och som har verkställts i Finland genom lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004). En uppdatering av vattenförvaltningsplanerna för perioden 2022–2027 pågår som bäst.

Under punkten om ytvattens nuvarande status finns en förteckning över de vattendrag som kraftledningen korsar. I beskrivningen presenteras inte vattendragens status i planeringen av vattenförvaltningen. I miljökonsekvensbedömningen har man inte heller granskat konsekvenserna av det planerade byggandet av kraftledningen med tanke på statusmålen för vattenförvaltningen, men eftersom konsekvenserna för ytvattnen av byggandet av kraftledningsprojektet kan anses vara små hindrar projektet sannolikt inte uppnåendet av god ekologisk status i ytvattnen i influensområdet.

Konsekvenser för grundvattnet

Den planerade ledningssträckningen löper vid den östra kanten av ett viktigt (klass 1) grundvattenområde för vattenförsörjning för Revonpesämaa (1285139). Grundvattenområdet är en strandavlagring som avlagrats på Revonpesämaas nordvästra sluttning, i vars västra del Vonkavaara vattenverks vattentäkt ligger. Den planerade kraftledningen går cirka 370 meter från grundvattenområdet, och av detta ligger cirka 50 meter i det egentliga grundvattenbildningsområdet.

Kontaktmyndigheten anser att projektets centrala inverkan på grundvattnet är förknippat med byggandet av stolparna, eftersom grävningsarbeten i grundvattenområdet kan påverka grundvattnets kvalitet och mängd. Eftersom grundvattenytan i synnerhet i kanterna på förekomsten i allmänhet ligger närmare markytan finns det en risk för att de vattenledande skikten grävs upp i samband med grävningsarbetet. Det kan leda till att grundvattnet strömmar ut eller att grundvattnets kvalitet försämras, vilket gör att grundvattenförekomsten blir mindre riklig.

Kontaktmyndigheten har i sitt utlåtande om bedömningsprogrammet föreslagit att det vore bra att i projektet granska placeringen av ledningens sträckning i grundvattenområdet öster om den nuvarande linjen, så att ledningen placeras utanför själva det område där grundvattnet bildas. I konsekvensbeskrivningen konstateras det att kraftledningssträckningen inte har ändrats, men att man i den fortsatta planeringen tar hänsyn till grundvattenområdet så att inga stolpplatser placeras i grundvattenområdet (avsnitt 2.2.1, tabell). I beskrivningen konstateras det å andra sidan

att man kan ta hänsyn till grundvattenbildningsområdet så att inga stolpplatser placeras på det (avsnitt 8.4). Det framgår inte helt av konsekvensbeskrivningen om placeringen av stolparna undviks enbart i det område där grundvattnet bildas eller i hela grundvattenområdet. Kontaktmyndigheten preciserar att avgränsningen av grundvattenområdet (den yttre gränsen) anger hela det område som anses påverka grundvattenförekomsten, och även i detta område kan det förekomma påverkan av grundvattenförhållandena i området.

Enligt beskrivningen grävs stolpfundament på cirka 1,5–2 meters djup och när arbetet är klart fylls grundgroparna. Enligt beskrivningen medför detta inga konsekvenser för grundvattenbildningen. Kontaktmyndigheten konstaterar att grävning i grundvattenområdets kantområden (i området mellan det egentliga grundvattenbildningsområdet och grundvattenområdesgränsen) dock kan få konsekvenser för grundvattnets kvalitet och mängd, eftersom grundvattenytan i denna del av formationen kan ligga mycket nära markytan. En liten formation är också mer utsatt för påverkan på grundvattnet. Grävning ända till grundvattenytan ska undvikas i området och i den noggrannare planeringen är det bästa sättet att undvika konsekvenser för grundvattnet att man inte anlägger stolpar i grundvattenområdet.

I konsekvensbeskrivningen (avsnitt 8.4) konstateras att grundvattnet i området kring Revonpesämaa rinner ut i de sankmarker som omger formationen och att det också finns en källa i sankmarken. Kontaktmyndigheten konstaterar att det är förbjudet att äventyra en källa i naturtillstånd (2 kap. 11 § i vattenlagen). I den mer detaljerade planeringen kan man minska påverkan på källorna med hjälp av stolparnas placering och genom att lämna tillräckligt skyddsavstånd till källorna.

Konsekvenser för landskapet och kulturarvet

Landskapet

Inom projektområdet eller inom dess influensområde finns ett landskapsområde av riksomfattande betydelse, Torne älvdal (statsrådets principbeslut 1995) samt en nationellt betydelsefull bebyggd kulturmiljö, "Bebyggelsen längs Torne älv (RKY 2009)". I projektområdet finns dessutom det landskapsmässigt värdefulla kulturlandskapet "Torne älvs kulturlandskapsområde" samt det landskapsmässigt värdefulla landskapsområdet vid Liakanjoki i Torneå.

I konsekvensbeskrivningen har man använt rikligt med fotografier av bland annat byggandet av kraftledningen och bildanpassningar av exempelvis landskapet som öppnar sig från Vuentoforsen, vilket bidrar till att illustrera ärendet. Visserligen är en del av bilderna som används i bildanpassningarna suddiga.

Kraftledningen leder till olika typer av konsekvenser beroende på landskapets särdrag och landskapsstatus på den aktuella delen av sträckningen. I skogs- och myrområden med varierande topografi förblir kraftledningens konsekvenser för landskapet i huvudsak små eller måttliga. De skadliga effekterna lindras också av att den nya kraftledningen placeras parallellt med den nuvarande kraftledningen. Den nya kraftledningen

breddar det nuvarande området som är fritt från trädbestånd, men ändrar inte landskapets särdrag eller proportioner på ett betydande sätt.

I områden som domineras av skogsbruk samt i naturområden, såsom Mustajärvi, är konsekvenserna dock små eller måttliga lokalt och drabbar främst kraftledningens närmiljö och områdenas rekreativ användning. Skogar som kantar älvdalarnas odlingsområden och bycenter och skogplättar på åkrar förhindrar på många ställen uppkomsten av raka och långa utsiktlinjer i projektområdet, varvid konsekvenserna kan betraktas bli små.

Vid Liakanjoki samt Korpikylä och Vonkavaara kan ledningsstolparna till den nya kraftledningen vara mer visuellt synliga i landskapet på grund av terrängformer och mer enhetliga åkerområden. De negativa konsekvenserna blir större på ställen där kraftledningen ändrar den nuvarande landskapsbilden (landskapets särdrag, proportioner, karaktär) till exempel sett från närliggande byggnaders gårdsområden.

I sin helhet kan den nya kraftledningens konsekvenser för den byggda miljön och odlingslandskapet i Torne älvdal anses vara i huvudsak små eller lokalt måttliga. Ett undantag är konsekvenserna vid Vuentoforsen, där den nya kraftledningen korsar Torne älv vid två alternativa punkter. Vid övergångsstället får de alternativa kraftledningssträckningarna konsekvenser för bosättningen, fritidsbebyggelsen och landskapet. Det sydligare alternativet ligger i en helt ny ledningskorridor som har stora negativa konsekvenser lokalt för såväl landskapsstrukturen som landskapsbilden och landskapets karaktär. I det nordliga alternativet är kraftledningen inte ett helt nytt element i landskapet, men den förändrar landskapsstrukturen och landskapets karaktär så att det blir mer bebyggt då kraftledningsområdet breddas och antalet ledningar ökar. Effekterna kan anses vara mindre än i det södra alternativet, men de är i alla fall minst måttliga.

Kraftledningens konsekvenser för landskap som sträcker sig över på den svenska sidan gäller främst övergångsstället vid Vuentoforsen. Enligt konsekvensbeskrivningen är konsekvenserna av det nordliga alternativet för landskapet på den svenska sidan till stor del desamma som på den finska sidan. Konsekvenserna av det nordligare övergångsstället vid Vuentoforsen för strandlandskapet kan betraktas bli måttliga på den svenska sidan, men i fallet med det södra övergångsstället kan konsekvenserna för landskapet på den svenska sidan anses bli minst måttliga, på vissa håll till och med omfattande. Länsstyrelsen i Norrbotten har i sitt utlåtande lyft fram behovet av komplettering och korrigering i bedömningen av landskapskonsekvenserna. I utlåtandet konstateras det dock att det mest gynnsamma alternativet med tanke på minimeringen av miljökonsekvenserna är det nordliga alternativet, som innebär att kraftledningen följer den befintliga ledningen.

Kontaktmyndigheten instämmer i Tornedalens museums åsikt att konsekvensbedömningen av både landskapet, den byggda kulturmiljön och det arkeologiska kulturarvet är omfattande och tillräcklig.

Konsekvenser för jordmånen och berggrunden

Den planerade ledningssträckningen går i öst-västlig riktning (cirka 450 meter) till den nationellt värdefulla moränformationen i Honkamaa (MOR-

Y13-014). Honkamaa är en drumlin som hör till formationerna i västra delen av drumlinfältet i Kemi-Torneå. Formationen täcks av en relativt tunn strandavlagring.

Kontaktmyndigheten har i sitt utlåtande om bedömningsprogrammet konstaterat att naturtillståndet för nationellt värdefulla geologiska formationer inte längre bör ändras och att formationernas värden ska tas i beaktande i planeringen av åtgärder i områdena. Kontaktmyndigheten har föreslagit att konsekvenserna för den nationellt värdefulla moränformationen behöver bedömas och att man ska lägga fram åtgärder för att kunna mildra eventuella konsekvenser. I konsekvensbeskrivningen konstateras det att det sannolikt är nödvändigt att placera en kraftledningsstolpe på drumlinen, eftersom formationen reser sig högre än den övriga terrängen. För stolpfundamentet är det nödvändigt att gräva i marken i liten skala, men enligt beskrivningen inverkar detta inte i betydande grad på formationens geologiska värden. Kontaktmyndigheten anser att konsekvenserna för den nationellt värdefulla moränformationen enligt förhandsuppskattningen blir relativt små, om ledningslinjen genomförs enligt beskrivningen i konsekvensbeskrivningen och man exempelvis inte gör några jordskärningar.

Sura sulfatjordar

När det gäller sura sulfatjordar konstateras det i miljökonsekvensbeskrivningen att förekomsten av sulfatjordar på planerade stolpplatser ska utredas i områden där sannolikheten för deras förekomst är måttlig eller stor. Om sulfatjordar förekommer på stolpplatser behandlas de på vederbörligt sätt, vilket innebär att ingen försurande effekt uppstår. Det föreslagna tillvägagångssättet för sura marker kan anses vara tillräckligt.

Konsekvenser för markanvändningen

Planläggning och boende

Ledningssträckningen ligger inom området för Västra Lapplands landskapsplan. Beteckningarna och bestämmelserna i landskapsplanen samt projektets förhållande till landskapsplanen presenteras i konsekvensbeskrivningen.

Beteckningarna och bestämmelserna i de gällande kommunplanerna på ledningssträckningen samt projektets förhållande till kommunplanerna presenteras i konsekvensbeskrivningen.

I Övertorneå kommun håller man på att ändra den gällande delgeneralplanen för Torne älv. Den nuvarande kraftledningslinjen och Vuentoforsen södra alternativet som undersökts i konsekvensbeskrivningen har anvisats i Övertorneå kommuns förslag till delgeneralplan för Torne älv, som har funnits till offentligt påseende mellan den 11 mars och den 11 april 2019. Det nordligare alternativet i Vuentoforsen har inte särskilt anvisats i planförslaget. I konsekvensbeskrivningen presenteras kraftledningsprojektets förhållande både till den gällande och den anhängiga delgeneralplanen.

Vid Vuentoforsen gäller Törmä strandplan (nuvarande stranddetaljplan). Det undersökta kraftledningsalternativet Vuentoforsen södra är i huvudsak beläget i ett fritidsbostadsområde för sam användning enligt strand-

detaljplanen och i ett jordbruksområde, men vidrör kanten av ett kvartersområde (RH) som anvisats för fritidsboende. Det aktuella kvarteret har inte inrättats, men enligt den återkoppling man fått finns det en byggnad som håller på att uppföras på den byggnadsplats som ligger i ledningsområdet. Byggplatsen enligt stranddetaljplanen kan inte bli verklighet om kraftledningen byggs enligt det södra alternativet. I det södra alternativet finns det endast en bostadsbyggnad på den motsatta sidan på den svenska sidan på kraftledningens område (100–300 m).

Vuentoforsen norra alternativet är i sin tur i huvudsak beläget på ett jordbruksområde enligt stranddetaljplanen (M). I närheten av Torne älv ligger alternativet delvis på ett område som anvisats för fritidsboende (RH). RH-området har än så länge inte förverkligats, men kraftledningsområdet skulle omfatta fyra byggplatser. En del av byggplatserna enligt stranddetaljplanen kan inte bli verklighet (byggas) om kraftledningen byggs enligt det norra alternativet. I det norra alternativet finns det på den svenska sidan på den motsatta stranden cirka 15 bostadshus i kraftledningens närområde.

De största bosättningskoncentrationerna i närheten av kraftledningssträckningen är Kuusimaa och Vuentoforsen. I närheten av kraftledningen (300 meter) finns sammanlagt 16 bostadshus och nio fritidshus. På mindre än 100 meters avstånd från sträckningen finns det beroende på alternativ 1–2 bostadshus och 0–2 fritidshus, varav ett håller på att byggas.

I konsekvensbeskrivningen har konsekvenserna för bosättningen och markanvändningen bedömts period för period. Både på avsnittet Keminmaa–Yli-Liakka och Torne älvdal bedöms konsekvenserna för markanvändningen och dess utveckling som helhet bli små. Betydelsen minskar om kraftledningen helt eller huvudsakligen placeras parallellt med den nuvarande kraftledningen.

När det gäller delen i Martimo, där bland annat Vuentoforsen är beläget, bedöms konsekvenserna för markanvändningen och dess utveckling bli måttliga som helhet, men enskilda fastigheter drabbas av betydande eller måttliga konsekvenser på ovan nämnda sätt. Betydelsen minskar om kraftledningen huvudsakligen placeras parallellt med den nuvarande kraftledningen.

Kontaktmyndigheten anser att konsekvenserna för markanvändningen har bedömts korrekt. De båda undersökta alternativen i Vuentoforsen som ligger i Törmä stranddetaljplaneområde står i konflikt med den markanvändning som planen anvisar gällande områden som reserverats för semesterbyggande. Till dessa delar avgörs de olägenheter som drabbar markägarna och ersättningen för dem i tillståndsförfarandet för projektet.

Renskötsel

Kontaktmyndigheten instämmer i Renbeteslagens förbunds åsikt att projektets konsekvenser för renskötseln blir små. I konsekvensbeskrivningen föreslås också möjliga metoder för att mildra olägenheterna. I den fortsatta planeringen av projektet bör Lohijärvi renbeteslags synpunkter beaktas.

Rekreation i naturen och turism

Konsekvenserna för rekreationsanvändningen har i stora drag bedömts väl. Kontaktkommissionen anser dock att man i bedömningen har fäst mycket litet uppmärksamhet vid konsekvenserna för turismen i området och särskilt vid turistföretaget i området. Det har också uppmärksamats i de synpunkter som har lämnats in om konsekvensbeskrivningen. Det finns anledning att uppmärksamma detta vid valet av det slutliga alternativet.

Friluftsleden Kallin-Korteniva går cirka 515 meter under den nuvarande och planerade kraftledningen öster om kommungränsen Keminmaa–Torneå. Fingrid har gett ett utlåtande om planen för friluftsleden i fråga (8.12.2011/AC-1317-8-10).

Friluftsleden Karungi–Kantojärvi–Viitakoski (Keminmaa) går under kraftledningen i området mellan Paskasaarukka och Isopalo. När en kraftledning byggs på vintern under skidsäsongen ska den projektansvarige kontakta ledhållaren, det vill säga Torneå stad. Information om en eventuell kortvarig stängning av leden ska ges i god tid.

Jord- och skogsbruk

De största olägenheterna som kraftledningen orsakar för jord- och skogsbruket uppstår av att fastigheterna splittras. Enligt bedömningen är konsekvenserna för jordbruket som helhet relativt små. Stolpplatserna och -typerna planeras samtidigt som generalplanen. Negativa effekter kan mildras genom placeringen av stolpar och tekniska lösningar. Stolparnas placering och arbetet ska planeras tillsammans med markägarna för att undvika betydande olägenheter för specifika gårdar.

Trafik

I konsekvensbeskrivningen konstateras de viktigaste landsvägarna som korsar kraftledningen. Kraftledningen korsar riksväg 21 och åtta landsvägar. När kraftledningar korsar landsvägar ska Trafikverkets föreskrift 3/2018

om placering av ledningar och konstruktioner

på en landsvägs vägområde 23.10.2018 tas i beaktande. I konsekvensbeskrivningen finns en förteckning över de objekt som ska beaktas i den fortsatta planeringen. I förteckningen nämns endast riksväg 21. Även övriga landsvägar borde ha nämnts för att kunna beaktas i den fortsatta planeringen.

Riksväg 21 hör till nätet för stora specialtransporter som kompletterande rutt. I detta ruttnät har ett fordon med dimensionerna 4,4 m högt, 6 m brett och 30 m långt använts. Specialtransportrutten ska beaktas när kraftledningen planeras.

Enligt MKB-beskrivningen hör påverkan på trafiken inte till de betydande konsekvenserna av projektet. I konsekvensbeskrivningen konstateras det att påverkan på trafiken och trafiksäkerheten är lokal och sker på vissa punkter samt är liten. Kraftledningsprojektet medför påverkan på

trafiken i synnerhet när projektet byggs och eventuellt rivs. Byggandet av kraftledningen beräknas pågå i 2–3 år.

Längs riksväg 21 nära övergångsstället för kraftledningen ligger Vuentoforsens rastplats. Kraftledningens alternativa korsningspunkter med riksvägen ligger norr om Vuentoforsens rastområde och har således ingen inverkan på rastområdet.

Vattenhushållning

Kontaktmyndigheten konstaterar att projektet inte påverkar vatten- och avloppsnäten eller vattentäkterna. Projektet påverkar inte heller översvämningar, översvämningrisker, dammar, hydrologiska observationsnät eller reglering av vattendrag.

Osäkerhetsfaktorer

De osäkerhetsfaktorer som har lyfts fram är att alla konsekvenser inte är mätbara eller entydiga, utan har en koppling till värderingar och uppskattningar. Osäkerhetsfaktorerna är av denna anledning delvis förknippade även med bland annat bedömningen av konsekvenserna för landskapet.

Som en typisk osäkerhetsfaktor nämns de slutliga stolplösningarna, men i samband med bedömningen har man dock identifierat objekt där man genom stolpplanering kan mildra eller eliminera skadliga konsekvenser. För den fortsatta planeringen, byggandet och underhållet av kraftledningen utarbetas objektspecifika anvisningar för miljöobjekt som innehåller konkreta begränsningar och åtgärder för att mildra eller eliminera skadliga konsekvenser.

En osäkerhetsfaktor som har lyfts fram är den begränsade tiden som terränginventeringarna pågår. Kontaktmyndigheten påpekar att terränginventeringarna ska planeras så att man får tillräcklig information för bedömningen. Vid behov bör antalet inventeringar ökas. Det är fråga om en osäkerhetsfaktor som den projektansvarige kan utesluta under förfarandet.

Kontaktmyndigheten anser att den största osäkerhetsfaktorn med tanke på genomförandet av projektet är att projektet som helhet är uppdelat i olika delar och att de därmed genomförs vid olika tidpunkter, särskilt med beaktande av den internationella dimensionen, vilket också har lyfts fram i återkopplingen från Sverige. I konsekvensbeskrivningen presenteras denna omständighet i osäkerhetsfaktorerna i anslutning till helhetsbedömningen.

I konsekvensbeskrivningen presenteras en bedömning av eventuella miljöolyckor och risker samt beredskap för dem.

I konsekvensbeskrivningen har man konstaterat att man inte känner till andra projekt i projektområdet som skulle ha kumulativa effekter. Samverkans effekter med andra projekt har granskats bland annat i samband med granskningen av konsekvenser för naturen och konsekvenser för människor.

I konsekvensbeskrivningen presenteras projektets gränsöverskridande påverkan, där man har granskat de alternativa övergångsställena vid Torne älv och deras konsekvenser för den svenska sidan. Man bedömer

att bosättningen, landskapet och rekreationen i hög grad drabbas av motsvarande olägenheter som på den finska sidan, särskilt landskapskonsekvenserna framhävs.

Enligt konsekvensbeskrivningen inverkar Vuentoforsen södra alternativet kraftigt på landskapet och har en stor negativ inverkan på bosättningen i Vuentoforsen och en liten negativ inverkan på rekreationsanvändningen av älven. Det nordligare alternativet parallellt med den nuvarande kraftledningen konstateras ha en liten inverkan på landskapet, rekreationsanvändningen och bosättningen då kraftledningen är placerad vid den smala delen av Torne älv, där utsikterna mot kraftledningen är begränsade.

Bedömningen av de sammantagna konsekvenserna kan till största delen anses vara tillräcklig. Kontaktmyndigheten konstaterar dock att tyngdpunkten i konsekvensbedömningarna av bosättningen har varit landskapskonsekvenserna och att man i bedömningen kunde ha fäst mer uppmärksamhet vid att det i det nordligare alternativet på den svenska sidan finns cirka 15 bostadshus i kraftledningens närområde, medan det i det södra alternativet endast finns ett.

Sammanlagda konsekvenser av kraftledningsprojektet Pyhänselkä–Torne älv–Messaure

Kraftledningsprojektet är en del av kraftledningsförbindelsen mellan Pyhänselkä och Messaure. NTM-centralen i Norra Österbotten gav som kontaktmyndighet sin motiverade slutsats om MKB-beskrivningen för kraftledningsprojektet Pyhänselkä-Keminmaa 400 + 110 kilovolt den 18 januari 2019 . Fingrid Abp har kompletterat utvärderingen och kontaktmyndigheten har gett två separata utlåtanden om kompletteringarna den 2.1.2020 och den 24.4.2020, där det konstateras att bedömningen har kompletterats i enlighet med vad kontaktmyndigheten har krävt i sin motiverade slutsats. I Sverige har MKB-förfarandet för avsnittet Messaure–Torne älvs övergångsställe inletts.

I konsekvensbeskrivningen presenteras en helhetsbedömning av konsekvenserna av kraftledningsprojektet Pyhänselkä–Messaure, som kontaktmyndigheten förutsatte i sitt utlåtande om MKB-programmet utifrån återkoppling från Sverige. I bedömningen presenteras projektets uppdelning i delar, situationen för planeringen av delprojekten, osäkerhetsfaktorer i anslutning till helhetsbedömningen och de egentliga konsekvenserna. Konsekvenserna presenteras enligt konsekvenstyp i tabellform både för Finland (Pyhänselkä-Torne älv) och Sverige (Torne älv-Messaure) samt de sammanlagda konsekvenserna.

Enligt konsekvensbeskrivningen påverkas jordegendomar (skogsbruket), människors levnadsförhållanden, landskapet samt natur- och kulturmiljön av de mest betydande miljökonsekvenserna av projektet. De sammanlagda konsekvenserna har granskats för boende, naturskydd, naturens mångfald, jord- och skogsbruk, andra näringar, landskapet, kulturmiljön och försvarsmaktens verksamhet. Projektets allmänna miljökonsekvenser har också beskrivits.

I responsen från Sverige har man fäst särskild uppmärksamhet vid att kraftledningsprojekten på den finska och den svenska sidan sker vid olika tidpunkter, bedömningen av konsekvenserna för landskapet och dess till-

räcklighet, bedömningen av samverkans effekter, förenhetligandet av terminologin, definitionerna och bedömningen av kulturmiljöerna mellan länderna, samernas möjligheter att påverka och renskötsel, placeringen av stolplatser, de sura sulfatjordarna, miljöriskerna, konsekvenserna för boendet och konsekvenserna för vattendragen.

Enligt konsekvensbeskrivningen har man i helhetsbedömningen inte kunnat utvärdera alla konsekvenser för Sveriges del, eftersom planeringen av kraftledningen och miljökonsekvensbedömningen på den svenska sidan ännu befinner sig i ett inledningsskede. Resultatet av MKB-förfarandet på den svenska sidan (Messaure–Torne älv) ska beaktas i den fortsatta planeringen av projektet.

KONTAKTMYNDIGHETENS MOTIVERADE SLUTSATS

Kontaktmyndighetens motiverade slutsats bygger på kraven i 19 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) om konsekvensbeskrivningens innehåll samt på punkterna i 4 § 1 mom. i statsrådets förordning om bedömning av miljökonsekvenserna (277/2017). En motiverad slutsats utarbetas utifrån konsekvensbeskrivningen, de synpunkter och utlåtanden som getts om den samt kontaktmyndighetens egen granskning (MKB-lagen 2 § 8 punkten).

Beaktandet av miljökonsekvensbedömningen i tillståndsförfarandet och tillståndet samt om huruvida en motiverad slutsats är aktuell regleras i 4 kap. i MKB-lagen (25–27 §).

Enligt den projektansvariga är det inte möjligt att låta bli att genomföra projektet, eftersom elöverföringen inte kan hanteras med det nuvarande stamnätet och med redan avslutade nätinvesteringar utan skadliga begränsningar av överföringskapaciteten eller utan att äventyra driftssäkerheten. Stamnätsbolaget skulle då inte agera i enlighet med elmarknads-lagen (588/2013).

Jordkabelns olämplighet är motiverad.

Med utgångspunkt i konsekvensbeskrivningen samt utlåtandena och synpunkterna borde riktlinjerna till vissa delar ses över på nytt eller så bör man vidta tillräckliga mildrande åtgärder i samband med den fortsatta planeringen.

Alternativens genomförbarhet

Vi korsningen av Torne älv vid Vuentoforsen tittar man på två alternativa passageplatser. Vuentoforsen södra alternativet skiljer sig från den nuvarande kraftledningssträckningen och ligger i en ny terrängkorridor. Det alternativet följer i viss mån riktlinjerna i MKB-programmet. Vuentoforsen norra alternativet fortsätter vid sidan om den nuvarande kraftledningen tills älven korsas.

I de utlåtanden som Lapplands förbund och Övertorneå kommun har skickat in till kontaktmyndigheten samt i tre synpunkter har man uppmanat till att ytterligare undersöka möjliga alternativ för genomförandet av projektet. I återkopplingen från Sverige har det framförts att det alternativ som Fingrid valt styr lösningarna på den svenska sidan. I synpunkterna

har också olika åsikter framförts om alternativen för kraftledningens passage över Torne älv.

I konsekvensbeskrivningen behandlas alternativa (A–F) gränsövergångsställen för kraftledningen. Fingrid och Svenska kraftnät har i samarbete granskat flera alternativa gränsövergångsställen mellan Finland och Sverige samt sträckningar som leder till övergångsställen på båda ländernas sida och som är tekniskt genomförbara för båda bolagen och med hänsyn till alla aspekter. I granskningen av alternativen konstaterades att Vuentoforsen i Övertorneå (alternativ D) är tekniskt genomförbart och det är möjligt att nå övergångsstället både från den finska och den svenska sidan med hänsyn till alla aspekter. För Finlands del kan sträckningen till övergångsstället i detta alternativ nästan helt genomföras i anslutning till de nuvarande kraftledningarna.

Miljöministeriet har av den svenska miljömyndigheten (Naturvårdsverket) mottagit en anmälan enligt Esbokonventionen om att förfarandet för miljökonsekvensbedömning i Sverige inletts för den del av kraftledningen Messaure–Keminmaa på 400 kV som ligger i Sverige och omfattar övergångsstället vid Torne älv (Messaure–Torne älv). NTM-centralen i Lappland har i sitt utlåtande den 7 maj 2020 föreslagit att Finland ska delta i förfarandet för miljökonsekvensbedömning av den del som är placerad i Sverige.

Enligt det förhandlingsdokument som motsvarar Finlands MKB-program skulle en 400 kV-luftledning planerad av Svenska kraftnät gå från elstationen i Messaure i Jokkmokks kommun i Norrbottens län till övergångsstället i Torne älv i Risudden i Övertorneå kommun. Den föreslagna utredningskorridoren är cirka 180 kilometer lång och bygger på förhandlingar med svenska myndigheter där man förhandlat om flera olika alternativa korridorer. Med utgångspunkt i myndighetsförhandlingar och i synnerhet Sveriges försvarsmakts synpunkter har man kommit fram till den korridor som presenteras som huvudalternativet i dokumentet samt flera alternativa korridorer. Korridoren enligt huvudalternativet sträcker sig från Messaure elstation i Jokkmokks kommun till Risudden i Övertorneå kommun.

I förhandlingsdokumentet presenteras från den svenska sidan två alternativa övergångsställen för Torne älv, det vill säga den östra och västra delkorridoren. Den föreslagna granskningen av alternativen motsvarar de två alternativa övergångsställen för Torne älv vid Vuentoforsen som granskas i MKB-konsekvensbeskrivningen på den finska sidan.

Med utgångspunkt i det som framförts i förhandlingsdokumentet ansågs det östliga (motsvarar Finlands sydligare alternativ) delsträckningsalternativet enligt bedömningen ha större negativa sammanlagda konsekvenser än det västra alternativet (motsvarar Finlands nordligare alternativ), varför det preliminärt har bedömts som ett mindre lämpligt alternativ än den föreslagna ledningssträckningen i den västra delkorridoren. I det östra alternativet på den svenska sidan skulle särskilt landskapet, kulturmiljön samt rekreation och friluftsliv påverkas. Enligt förhandlingsdokumentet kan bedömningen ändras på grund av avgränsningssamråd, förhandlingar enligt Esbokonventionen (Finlands deltagande) och utredningar till följd av dessa.

I MKB-konsekvensbeskrivningen för 400 kV:s kraftledningsprojektet Keminmaa–Torneå presenteras hur de riksomfattande målen för områdesanvändningen främjas och hur de förverkligas i detta projekt. Precis som det konstateras i utlåtandena ska enligt de riksomfattande målen för områdesanvändningen värden i nationellt värdefulla kulturmiljöer och naturarv tryggas. De riksomfattande målen för områdesanvändningen förutsätter också att riktlinjerna för kraftledningar som är viktiga för den nationella energiförsörjningen och möjligheterna att genomföra dem tryggas och att de befintliga ledningskorridorerna i första hand utnyttjas.

Utgångspunkten för detta kraftledningsprojekt har varit att i så stor utsträckning som möjligt placera den nya kraftledningen på samma plats som eller i anslutning till de nuvarande kraftledningarna. Enligt kontaktmyndigheten är det motiverat att de riksomfattande målen för områdesanvändningen som gäller förnybar energiförsörjning till denna del har tagits som utgångspunkt för projektet.

Enligt Tornedalens museum och Länsstyrelsen i Norrbottens län bör man placera den nya kraftledningen vid Vuentoforsen i samma terrängkorridor som den nuvarande kraftledningen, så att projektets skadliga konsekvenser för landskapet och kulturmiljön ska bli så lindriga som möjligt. Även kontaktmyndigheten anser att mildrandet av konsekvenserna för landskapet samt en minskad risk för kollisioner för flyttfåglar och häckande fåglar skulle uppnås i betydligt högre grad om man korsade den nuvarande kraftledningen. Då skulle den nedre delen av forsen som ligger längre från kraftledningen bevara forslandskapet och naturvärdena som helhet.

I synpunkterna om konsekvensbeskrivningen har man mestadels motsatt sig att den nya kraftledningen placeras parallellt med den nuvarande kraftledningen. I det alternativet upplevs olägenheterna för markägarna på det stora hela som större än i det södra alternativet. I båda alternativen blir en del av byggplatserna enligt stranddetaljplanen för Törmä i Vuentoforsen ogenomförbara, det vill säga det går inte att bygga på de aktuella platserna. Det nordliga alternativet omfattar fyra byggnadsplatser och på den motsatta sidan på den svenska sidan finns det cirka 15 bostadshus i kraftledningens närområde, medan det i det södra alternativet endast finns en bostadsbyggnad i närheten av kraftledningsleden på den svenska sidan. I synpunkterna har man också särskilt framfört de negativa effekterna av det nordligare alternativet på turismen, det lokala turistföretagets verksamhet och dess utveckling.

De olägenheter som markägarna och invånarna åsamkas och eventuell ersättning till dem ska avgöras i den fortsatta planeringen av projektet och i tillståndsförfarandet. Placeringen av ledningslinjen och stolpplatserna samt de tekniska lösningarna kan ha mycket stor betydelse för enskilda markägare och invånare. Mildrande åtgärder är särskilt viktiga. Stolpplatserna och -typerna planeras samtidigt som generalplanen. Stolparnas placering och arbetet ska planeras tillsammans med markägarna för att i möjligaste mån undvika betydande olägenheter för specifika markägare och invånare.

Utifrån utredningarna och återkopplingen ser kontaktmyndigheten inte att genomförandet av projekialternativen skulle medföra sådana miljökonsekvenser att projektet med sina olika alternativ inte skulle vara genomförbart.

I den fortsatta planeringen av projektet ska resultaten från det svenska MKB-förfarandet (Messaure-Torneå) beaktas.

Om man beslutar sig för att ändra sträckningen ska det finnas tillräckliga uppgifter om miljökonsekvenserna av den nya sträckningen och man ska begära in nödvändiga utlåtanden.

Annat att ta hänsyn till i den fortsatta planeringen av projektet och i tillstånds-förfarandet

Påverkan på naturen till följd av kraftledningsprojektet är endast betydande i Tynnyrikumpus kraftledningsgata eller dess omedelbara närhet och när det gäller att förstöra och försämra växtarter enligt 42 § i naturvårdslagen och som finns i bilaga IV b till habitatdirektivet. Enligt kontaktmyndigheten finns det små möjligheter att mildra kraftledningens påverkan genom att ändra linjedragningen och placera kraftledningen på 400 kV mellan den befintliga kraftledningen och förekomsterna. Tillstånd om att avvika från skyddet av växtarter enligt 49 § i naturvårdslagen ska sökas hos NTM-centralen i Lappland.

Torne älvdal är en viktig huvudsaklig flyttrutt för flyttfåglar i landskapet Lappland. Kontaktmyndigheten anser att det är viktigt att minska kollideringsrisken genom att sätta varningsbollar på ledningarna, vilket också har lyfts fram i utlåtandena. Samtidigt bör man söka efter nya metoder för att förbättra elledningarnas synlighet, särskilt under mörka förhållanden där flera fågelarter genomför en flytt.

Underalternativet som presenteras i en av synpunkterna (bilagekarta 6, L14) är motiverat med tanke på enskilda fastigheters integritet, nuvarande markanvändning och påverkan på naturen.

I miljökonsekvensbeskrivningen föreslås som en mildrande åtgärd att diken och fåror som eventuellt täpps till av arbetsmaskiner under byggtiden öppnas efter byggandet. Det ska man ta hänsyn till i den fortsatta planeringen och genomförandet av projektet.

Påverkan på grundvattnet kan minskas avsevärt genom att man undviker grävning ända till grundvattenytan och genom att placera stolparna utanför grundvattenområdet. Även påverkan på källorna kan minskas i den mer detaljerade planeringen med hjälp av stolparnas placering om man lämnar ett tillräckligt långt skyddsavstånd till källorna.

Honkamaas påverkan på den nationellt värdefulla moränformationen kan minskas med hjälp av stolplaceringen. När man verkar i området bör man tänka på att man inte ska vidta åtgärder som permanent påverkar formationens struktur och geologiska värden, som exempelvis jordskärningar.

I den fortsatta planeringen av projektet bör man i övergångsområdet vid Torne älvs ta hänsyn till översvämning av Torne älv och särskilt under

vissa år mycket kraftiga anhopningar av isflak, som kan orsaka olägenheter eller fara för stolpkonstruktionerna på strandområdet.

Riksväg 21 hör till nätet för stora specialtransporter som kompletterande rutt. I detta ruttnät har ett fordon med dimensionerna 4,4 m högt, 6 m brett och 30 m långt använts. Specialtransportrutten ska beaktas när kraftledningen planeras.

I den fortsatta planeringen ska man följa Trafikledsverkets anvisningar för el- och teleledningar vid landsvägar (Trafikverkets anvisning 3/2018), säkerhetsföreskrifter för banhållning (Trafikverkets anvisning 7/2018) och anvisningar för elbanor (Trafikverkets anvisning 7/2016). När det gäller dragningar över vattenleder ska man beakta Trafikledsverkets rekommendationer för luftledningars underfartshöjd på vattenområden (Trafikverkets anvisning 15/2018).

Man bör under och efter byggarbetet fästa uppmärksamhet vid tryggheten för den allmänna trafiken på vattnet och på isen på vattendragen. För att bygga en kraftledning som korsar en järnväg måste man söka ett särskilt tillstånd hos Trafikledsverket.

Transport- och kommunikationsverket (Traficom) ger anvisningar för kablar som går över och under vattendrag samt installationen och utmärkningen av dem, och Traficom ska informeras när projektet är slutfört för att kunna föra in ledningen i register och märka ut den på kartor.

När det gäller nya kraftledningsstolpar ska man beakta kravet på flyghindertillstånd enligt 158 § i luftfartslagen 864/2014.

Friluftsleden Karungi–Kantojärvi –Viitakoski (Keminmaa) går under kraftledningen. Under byggnadsfasen ska man vara i kontakt med Torneå stad och informera om eventuell tillfällig stängning av leden i god tid.

Med utgångspunkt i det som framförs ovan konstaterar STUK att den magnetiska flödestätheten 0,4 μ T inte överskrider ens i de närmaste bostadsbyggnaderna och kraftledningen kan byggas enligt planerna i konsekvensbeskrivningen.

Om det när man gräver upp marken eller det på annat sätt kommer fram ett fornföremål eller tecken på en tidigare okänd fast fornlämning ska arbetet omedelbart avbrytas och Museiverket kontaktas (14 och 16 § i lagen om fornminnen).

Kraftledningsprojektet är beläget på privat mark i renskötselområdet, så officiella förhandlingar enligt 53 § i renskötsellagen behöver inte hållas. Man ska ha en fortsatt dialog med Lohijärvi renbeteslag om bland annat de metoder för att mildra olägenheter som ska genomföras och renbeteslagets synpunkter ska beaktas i den fortsatta planeringen av projektet.

Naturbedömning

Kontaktmyndigheten anser att projektet inte får betydande skadliga konsekvenser för de områden som ingår i Natura 2000-nätverket och att projektets konsekvenser i förhållande till skyddsgrunderna för Natura 2000-

området inte i betydande grad överskrider tröskeln för betydande försämring. Förfarandet för Naturbedömningar och utlåtanden enligt 65 § i naturvårdslagen behöver inte tillämpas på detta projekt.

Genomförbarhet

För att projektet ska kunna genomföras måste projektet vara miljömässigt godtagbart och projektet får inte medföra några betydande skadliga miljökonsekvenser inom något delområde av konsekvensbedömningen. Kontaktmyndigheten anser att man utifrån bedömningen och den återkoppling som kommit in kan dra slutsatsen att projektet och dess alternativ är genomförbara när man i bedömningen och den motiverade slutsatsen tar ovan nämnda mildrande åtgärder i beaktande.

Den motiverade slutsatsens aktualitet

Enligt 27 § i MKB-lagen ska tillståndsmyndigheten säkerställa att den motiverade slutsatsen är aktuell när tillståndsärendet avgörs. Kontaktmyndigheten ska på begäran av tillståndsmyndigheten framföra sin synpunkt på huruvida den motiverade slutsatsen är aktuell och vid behov specificera till vilka delar den inte längre är uppdaterad och till vilka delar konsekvensbeskrivningen ska kompletteras för att uppdatera den motiverade slutsatsen.

Den projektansvariga kan innan tillståndsärendet inleds be kontaktmyndigheten att framföra sin synpunkt om att den motiverade slutsatsen är aktuell och vid behov specificera vilka uppgifter som behövs för att uppdatera den motiverade slutsatsen.

INFORMERA OM KONTAKTMYNDIGHETENS MOTIVERADE SLUTSATS

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland skickar kontaktmyndighetens motiverade slutsats till den projektansvariga. Kontaktmyndigheten har redan skickat en kopia av utlåtandena och åsikterna om konsekvensbeskrivningen till den projektansvariga. De ursprungliga utlåtandena förvaras och arkiveras elektroniskt på NTM-centralen i Lappland.

Kontaktmyndighetens motiverade slutsats skickas också för kännedom till dem som gett utlåtanden och dem som framfört synpunkter. Översättningen till svenska av den motiverade slutsatsen skickas till miljöministeriet och därigenom till sakägarna när översättningen är klar.

Kontaktmyndighetens motiverade slutsats publiceras i elektroniskt format på miljöförvaltningens webbplats på adressen www.ymparisto.fi/kemin-maatornionjokivoimajohtoYVA

Följande personer har deltagit i beredningen av kontaktmyndighetens motiverade beslut vid NTM-centralen i Lappland:

Hydrobiolog Annukka Puro-Tahvanainen, överinspektör Pekka Herva, hydrogeolog Anne Lindholm, ledande vattenhushållningsexpert Timo Alaraudanjoki, miljöansvarig Eira Järviluoma och enhetschef Juha Tapio.

Godkännande av dokumentet

Utlåtandet har undertecknats elektroniskt. Utlåtandet har avgjorts av chefen för områdesanvändningsenheten Kaija Pekkala och föredragits av överinspektör Hannu Raasakka. En elektronisk underskrift finns i slutet av utlåtandet.

DISTRIBUTION

Fingrid Abp
Miljöministeriet
Personer som gett utlåtanden och framfört åsikter
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Österbotten

För kännedom

ELY-centralen i Lappland: Timo Jokelainen, Annukka Puro-Tahvanainen, Pekka Herva, Anne Lindholm, Timo Alaraudanjoki, Eira Järviluoma, Juha Tapio och Leena Ruokanen.